

Nekroloji :

PROF. DR. PHIL. EINAR VON SCHULER
(Leipzig 28.10.1930 - Berlin 14.2.1990)

OĞUZ SOYSAL

Einar von Schuler'in 14 Şubat 1990 tarihinde, ameliyatını izleyen yedi aylık bir dönem sonunda vefatıyla Hititoloji sahası en seçkin temsilcilerinden birini daha kaybetti.

Eski Şarkiyat Bilimi'nde çok önemli bir yer işgal eden Leipzig Okulu Ekolü'nün son temsilcilerinden olan Einar von Schuler, yüksek öğrenimini Johannes Friedrich (Leipzig, Berlin), Adam Falkenstein (Heidelberg) gibi alanlarında otorite bilim adamları yanında tamamladıktan ve Münster Üniversitesi'nde geçirdiği asistanlık yollarından sonra, 1963 senesinde çok genç sayılacak bir yaşta Berlin Üniversitesi'nde ordinaryüs profesörlüğe atandı. 1974 yılında aynı unvanla Würzburg Üniversitesi'ne gelen Einar von Schuler, 1987 Haziranı'na kadar burada Şark Dilleri Enstitüsü kürsü başkanlığı görevini yürüttü. Bu tarihte, gerek eşinin ağır hastalığı gerekse kendisinin olumsuz sağlık durumu nedeniyle görev süresi dolmadan kendi isteği ile emekliye ayrıldı. 1990 yılının Ekim ayında 60 yaşına girecekti ve bu münasebetle öğrencileri tarafından kendisine bir Festschrift hazırlanmıştı.

Einar von Schuler'in bilimsel ilgisi genellikle Hitit tarihi ve kültürü üzerinde yoğunlaşmıştı. 1954'te Berlin Üniversitesi'nde verdiği doktora tezi "Hethitische Dienstanweisungen für höhere Hof- und Staatsbeamte" (AfO Beiheft 10, Graz 1957), 1961'de tamamladığı habilitasyon çalışması ise "Die Kaşkärer. Ein Beitrag zur Ethnographie des Alten Kleinasien" (UAVA 3, Berlin 1965)'dir. Özellikle son anıları, İlkçağ Anadolu'sunun tarihî-etnografyası hakkında yazılmış en değerli monografiler arasında yer almaktadır ve bir kaynak eser niteliğindedir. Einar von Schuler'i, çeşitli bilimsel dergi, anma ya da elkitaplarında yayınladığı Hitit dini ve politik-hukuk tarihi ile ilgili araştırmaları yanında, Hurri dili üzerinde yaptığı incelemelerle de tanıyoruz. Berlin Üniversitesi'nde görevli iken başlattığı Hurri dili kaynaklarına ilişkin projeyi, bugün öğrencileri yoğun bir çalışma temposuyla sürdürmektedirler. Kendisinin semitik diller hakkında da geniş bilgisi vardı. Almanya'nın en köklü arkeoloji kuruluşu Alman Doğu

Kurumu'ndaki idarî etkinlikleri ile, 1985 yılında Würzburg şehrinde düzenlenen 23. Alman Oryantalistler Günü için üstlendiği organizatörlük görevi diğer meslekî faaliyetleri arasındadır.

Değerli profesörün önemli bir özelliği, Eski Şarkiyat dünyasına sayısız bilimadamı kazandırmış olmasıdır. Bugün Almanya'da görev yapan seçkin meslektaşlardan neredeyse tamamına yakınının, zamanında Einar von Schuler'in öğrencisi olduğu görülür. Yabancı uyruklu öğrencilerinin sayısı da oldukça kabanktır ve bunların bir bölümünü Türkler oluşturmaktadır. Einar von Schuler'in Türk-Alman dostluğu ile bilimsel işbirliğindeki büyük rolünü ve bununla ilgili girişimlerini de şükranla hatırlıyoruz. Kendisi bu nedenle 1973 yılında Türkiye Cumhuriyeti Üstün Hizmet Şeref Diploması'na lâyık görülmüştü.

Einar von Schuler, çevresinde seçkin kişiliği ile de tanınıyordu. Günümüz Alman toplumunda artık çok seyrek rastlanan Prusya beyefendiliğinin belki de son temsilcilerinden biriydi. Katıldığı sohbet ve bilimsel toplantılarda engin kültürü yanında, nezaket ve hoşsohbeti ile dikkatleri hemen üzerine çekerti. Üstün niteliklerinden biri olan yardımseverliğini ise özellikle vurgulamak istiyoruz. Akademik hayatının son günlerinde olumsuz sağlık koşullarına rağmen meslektaşları ve öğrencilerine enerjik bir şekilde nasıl destek ve yardımcı olduğunu pek çok kişi minnettarlık duyguları ile hatırlayacaktır.

Einar von Schuler, seçkin bilimadamlığı ile mükemmel insanlığı kişiliğinde bütünleştirmiş ender şahsiyetlerden biriydi. Toprağı bol olsun.